

# Позиція АМКУ щодо умовного обмеження конкуренції при закупівлі послуг охорони, враховуючи Постанову № 975

Однією з конкурентних процедур закупівель за [статтею 13 Закону України «Про публічні закупівлі» від 25.12.2015 № 922-VIII](#) (далі — Закон) є відкриті торги.

Нагадаю, що в період правового режиму воєнного стану порядок проведення відкритих торгів визначається [Особливостями здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 12.10.2022 № 1178](#) (далі — Особливості).

Згідно з [абзацом 1 пункту 3 Особливостей](#) замовники, що зобов'язані здійснювати публічні закупівлі товарів, робіт і послуг відповідно до Закону, проводять закупівлі з урахуванням Особливостей та з дотриманням принципів здійснення публічних закупівель, визначених Законом.

Так, відповідно до [пункту 4 частини 1 та частини 4 статті 5 Закону](#) закупівлі здійснюються, зокрема, за принципом недискримінації учасників та рівного ставлення до них. Замовники не мають права встановлювати жодних дискримінаційних вимог до учасників.

Також [частиною 4 статті 22 Закону](#) визначено, що тендерна документація не повинна містити вимог, що обмежують конкуренцію та призводять до дискримінації учасників.

[Постановою Кабінету Міністрів України від 21.11.2018 № 975](#) (далі — Постанова № 975) встановлено, що:

у разі відповідності категоріям, затвердженим цією постановою, такі об'єкти охороняються органами поліції охорони на договірних засадах;

охорона бюджетних установ (організацій) здійснюється органами поліції охорони на договірних засадах у межах асигнувань, передбачених у державному бюджеті на утримання таких установ (організацій).

У публікації порталу RADNUK.COM.UA [«Позиція АМКУ щодо відміни торгів за предметом „охоронні послуги“, якщо об'єкт охорони визначений Постановою № 975»](#) ми проаналізували позицію органу оскарження щодо питання можливості проведення відкритих торгів, у той час коли предмет закупівлі стосується послуг охорони об'єктів, що визначені у категоріях Постанови № 975.

Інше питання, чи може замовник обмежити конкуренцію у закупівлі послуг охорони об'єкта з переліку категорій Постанови № 975 таким чином, що участь у закупівлі можуть взяти лише органи поліції охорони.

Розглянемо практику Комісії Антимонопольного комітету України з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель (далі — Комісія) щодо цього питання.



**Рішення Комісії від 01.07.2024 № 11357-р/пк-пз, закупівля № [UA-2024-06-13-012765-a](#).**

## Обставини розгляду скарги

Замовник здійснював закупівлю послуг фізичної охорони об'єктів, визначених [пунктом 19 категорій Постанови № 975](#).

Пунктом тендерної документації під назвою «Недискримінація учасників» визначалось, що відповідно до [постанови Кабінету Міністрів України від 22.12.2023 № 1364 «Про внесення зміни до категорій об'єктів державної форми власності та сфер державного регулювання, які підлягають охороні органами поліції охорони на договірних засадах»](#), якою, зокрема, категорії об'єктів Постанови № 975 доповнено [пунктом 19](#), розпорядження Кабінету Міністрів України від 07.04.2023 № 301-р «Про схвалення Концепції безпеки закладів освіти» (далі — [Розпорядження № 301](#)), Порядку раннього попередження та евакуації учасників освітнього процесу в разі нападу або ризику нападу на заклад освіти, затвердженого спільним наказом Міністерства внутрішніх справ і Міністерства освіти і науки України від 18.08.2023 № 685/1013 (далі — [Наказ № 685/1013](#)), необхідно створити належні та безпечні умови здобувачам освіти в організації безпечного освітнього середовища, зокрема в умовах військової агресії російської федерації та відповідно до [Порядку наказу № 685/1013](#).

Цю вимогу, відповідно до нормативних актів, можуть виконати тільки органи поліції, тому до участі в торгах допускаються лише органи поліції.

## Позиція скаржника

Вважаючи наведену умову такою, що обмежує конкуренцію та призводить до дискримінації учасників, скаржник просив Комісію зобов'язати замовника внести зміни до тендерної документації. Скаржник наголосив, що він не належить до органів поліції охорони і тим самим не зможе взяти участь у цій конкурентній закупівлі. Крім того, зазначив, що для замовника приписи Постанови № 975 не визначають імперативний характер дії, оскільки Постанова № 975 не визначає, що зазначені в ній категорії об'єктів підлягають охороні саме виключно органами поліції охорони на договірних засадах. Крім того, Постанова № 975 не визначає обставин на здійснення конкурентної процедури закупівлі із встановленням вимог, які визначають можливість участі лише поліції охорони. Приписи [Розпорядження № 301](#) визначають лише концепцію безпеки закладів освіти, а саме як план заходів для органів поліції. Проте Розпорядженням № 301, як і Постановою № 975 не визначено положень, які зобов'язують державні чи комунальні заклади освіти здійснювати закупівлю (укладати договори про закупівлю) послуг з охорони виключно в органів поліції охорони. А [Наказ № 685/1013](#) взагалі не містить положень щодо визначення умов здійснення охорони у державних чи комунальних закладах освіти саме органами поліції охорони.

## Позиція Комісії

Комісія окремо зупинилась на приписах [Порядку забезпечення охорони об'єктів органами поліції охорони на договірних засадах, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 14.12.2022 № 816](#) (далі — Порядок № 816), а саме [пунктах 1 і 7](#), згідно з якими Порядок № 816 встановлює механізм забезпечення охорони об'єктів, що належать до категорій об'єктів державної форми власності та сфер державного регулювання, які підлягають охороні органами поліції охорони на договірних засадах, затверджених Постановою № 975. У разі проведення процедури публічної закупівлі надання послуг з охорони, забезпечення охорони об'єктів органами поліції охорони на договірних засадах здійснюється згідно із законодавством України.

Беручи до уваги, що замовник здійснював закупівлю послуг фізичної охорони об'єктів, визначених [пунктом 19 категорій Постанови № 975](#), враховуючи наведені вище норми, Комісія дійшла висновку, що скаржник не довів та документально не підтвердив необхідність внесення змін до документації в цій частині, у зв'язку з чим відсутні підстави для задоволення скарги.

## Коментар

Цікавим є таке рішення, адже є порушення принципу здійснення закупівель «недискримінація учасників та рівне ставлення до них», а також положень [частини 4 статті 5](#) та [частини 4 статті 22 Закону](#). Звісно, приписи Постанови № 975 та [Порядку № 816](#)

визначають можливість здійснення охорони перелічених об'єктів органами поліції охорони на договірних засадах. Проте, як також зазначав скаржник, ці приписи не мають імперативного характеру для замовника.

За висновком Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного господарського суду згідно з [постановою від 25.10.2022 у справі № 917/1321/21](#) положення Постанови № 975 передбачають можливість охорони визначених категорій об'єктів як поліцією охорони, так і відомчими (спеціальними, спеціалізованими, воєнізованими) підрозділами охорони або військовими формуваннями. Заборони на укладення органам місцевого самоврядування (як і іншими установами, що мають об'єкти за категоріями Постанови № 975) договорів на охорону приміщень з іншими суб'єктами охоронної діяльності норми Постанови № 975 не містять.

Водночас Верховний Суд наголосив, що Постанова № 975 не містить імперативного припису про укладення договору про охорону об'єкта за категоріями Постанови № 975 виключно з поліцією охорони.

Таким чином, залишається незрозумілим, що спонукало орган оскарження підтримати можливість встановлення наведених дискримінаційних вимог.

За наявності подібної вимоги учасники, які не належать до органів поліції охорони, підлягатимуть відхиленню як такі, що не відповідають вимогам, установленим у тендерній документації відповідно до [абзацу 1 частини 3 статті 22 Закону](#). Для відхилення пропозиції з цієї підстави на порталі [RADNUK.COM.UA](#) розміщено [взірець протоколу відхилення тендерної пропозиції учасника у зв'язку з невідповідністю іншим вимогам](#).

Читайте також публікації:

[«Чи зобов'язаний замовник згідно з Постановою № 975 закуповувати охоронні послуги виключно відповідно до пункту 13 Особливостей: судове рішення»;](#)

[«Позиція АМКУ щодо нюансу, коли файл із документами тендерної пропозиції відкрити неможливо»;](#)

[«Помилка в КЕКВ: як бути?»;](#)

[«Як правильно сформувавши додатки до ТД згідно з останніми змінами до Особливостей + приклад».](#)